

TÜRKİYE'DE EMEKLİ OLDUKTAN SONRA YURTDIŞINDA ÇALIŞMA HALİNDE AYLIK KESİLİR Mİ?

Av. Erdoğan KAYA - www.gurselavukatlik.com

Son dönemde konuya ilişkin sorular sıkça gelince konuyla ilgili bir açıklama niteliğinde bu yazıyı yazma gereksinimi doğdu. Şunu yazının başında belirtmek gerekir ki bu yazıda, Türkiye'de geçen çalışmaları ve yurtiçi hizmet borçlanmaları kapsamında aylık bağlanan kişilerin yurtdışında çalışmaları halinde emekli aylıklarının durumuna ilişkin açıklamalar getireceğiz. Yoksa yurtdışında geçen çalışmalarını borçlanmak yoluyla emekli olan kişilerin aylık alma durumu farklı olup, başka bir yazı konusudur.

Önceki dönemde konuya ilişkin bir takım uyuşmazlıkların varlığını ve Sosyal Güvenlik Merkezleri'nin farklı uygulamalarını gören SGK konuya ilişkin uyuşmazlıkları engellemek amacıyla 2014/22 sayılı Genelgeyi çıkarmıştır. Biz de ilgili Genelge kapsamında konuya ilişkin açıklamalar getireceğiz.

1- 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce aylık bağlananlar

5510 sayılı “ *Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu* ”nun yürürlük tarihinden önceki sosyal güvenlik kanunlarının mülga hükümlerine göre aylık bağlandıktan sonra Ülkemizle sosyal güvenlik sözleşmesi bulunan ülkelerde çalışılmaya başlanması halinde, bağlanan aylıkların doğrudan kesileceğine ilişkin anılan kanunlarda açık hüküm bulunmadığından; **5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önceki sosyal güvenlik kanunlarının mülga hükümlerine göre malullük veya yaşlılık aylığı bağlananların sözleşmeli bir ülkede çalışılmaya başlamaları halinde aylıkları kesilmeyecektir.**

2- 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden sonra aylık bağlananlar

5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olup, 2008/Ekim ayından sonra tarafına 5510 sayılı Kanunun geçici 2. Maddesine göre malullük veya yaşlılık aylığı bağlananların ülkemizle sosyal güvenlik sözleşmesi olan ülkelerde çalışmaya başlamaları halinde aylıkları ödenmeye devam edilecektir.

3- Sözleşmesiz ülkelerde çalışmaya başlayanlar

5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önceki sosyal güvenlik kanunlarının mülga hükümlerine ya da 2008/Ekim ayından sonra 5510 sayılı Kanunun geçici 2. Maddesine göre malullük veya yaşlılık aylığı bağlananların ülkemizle sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış olan ülkelerde çalışmaya başlamaları halinde eskiden olduğu gibi aylıkları kesilmeyecektir.

4- 5510 sayılı Kanuna göre aylık bağlananlar

5510 sayılı Yasanın 30 uncu maddesinde; “... *yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başında kesilir.*” denilmiştir. Bu nedenle, **5510 sayılı Kanun`un yürürlük tarihi olan 01.10.2008 tarihinden sonra ilk defa sigortalı olan kişinin emekli olduktan sonra yurtdışında çalışması halinde emekli aylığı kesilir.** Buna göre, yabancı ülke ile sosyal güvenlik sözleşmesi olup olmadığına bakılmaksızın, bu Kanun hükümlerine göre ilk defa sigortalı olduktan sonra malullük veya yaşlılık aylığı bağlananların yabancı ülkelerde çalışmaları durumunda aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesilecektir.

5- Sözleşmelerde aylık bağlandıktan sonra diğer ülkelerde çalışmaya başlanması halinde aylıkların kesileceğine ilişkin hüküm bulunması

Sözleşmeli ülkede çalışılmaya başlanması halinde aylıkların kesileceğine ilişkin mevcut sosyal güvenlik sözleşmelerinde hüküm bulunmamakla birlikte, bu konuda bir hüküm konulması halinde tadil sözleşmesinin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, yeni imzalanacak sosyal güvenlik sözleşmelerinde bu hükmün bulunması halinde ise sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra çalışmaya başlayanların aylıkları kesilecektir.

Bu hükmü içeren bir sosyal güvenlik sözleşmenin yürürlüğe girmesi veya mevcut sözleşmelerde bu yönde bir tadil yapılması halinde ayrıca duyurulacaktır.

Genelge kapsamında yapılan uzun açıklamadan çıkan sonuç **özetle; 01.10.2008 tarihinden sonra ilk defa sigortalı olup emekli olacaklar; yurtdışında ister sözleşmeli, ister sözleşmesiz ülkelerde çalışmaları halinde maaşları kesilecektir. 01.10.2008 tarihinden önce sigortalı olup, 01.10.2008 öncesi emekli olsun ya da 01.10.2008 sonrası emekli olsun yurtdışında çalışmaya başlaması halinde emekli maaşları kesilmeyecektir.** Bu durumun tek istisnası ise, sözleşmeli ülkede çalışılırken o ülkeyle yeni sözleşme yapılır ve sözleşmede “çalışıldığında maaş kesilir hükmü” bulunursa bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra çalışmaya başlayanların maaşları kesilecektir.